

N. V. KRYLENKO

V. I. LENIN METSÄSTÄMÄSSÄ

Viimeisinä työvuosinaan Vladimir Iljitš kävi usein yhtämittaisen työnteon välillä virkistykseksi metsästä-mässä.

Eräällä linnustusretkellä hän sanoi kerran sattumalta minulle hyvin, mitä hän siinä arvosti eniten. Harhailimme kahden eräänä kuumana elokuunpäivänä Smolenskin läänin metsissä ja soilla jahtaamassa valkoisia peltopyitä ja teeriä.

— Kaikkein parasta tässä on se, ettei näinä kahtena päivänä ole ollut ainoatakaan puhelinsoittoa, ei ainoatakaan kirjelappua eikä ainoatakaan kysymystä,— sanoi hän minulle.

Ja hän oli oikeassa. Siellä ei kukaan häirinnyt hänen täydellistä lepoaan, henkisen työn ja yli-inhimillisen uurastuksen vaatimaa lepoa, jolloin hän edes ruumiillisella väsymyksellä huojensi jännittyntä ajatustoimintaa, mikä rasitti alituisesti hänen aivostiaan.

Kukaan muuten ei häirinnyt häntä paitsi hän itse. Sillä monesti kulkiessaan haulikko selässä metsässä rinnallani hän teki yhtäkkiä jonkin sellaisen kysymyksen, mikä osoitti, että hänen mielessään pysyivät siellä metsässäkin samat „kaupunkilaisen” ajatukset. Hän arvosti ja piti metsästyksestä ennen kaikkea lepokeinona, virkistyksestä ja huvina. Urheilijanintoa, niin sanottua „intohimoista metsästäjää” hänessä oli varsin vähän, vaikka oli sitä hänessäkin tietysti jonkin verran.

Kerron tässä¹ erillisistä tapauksista ja metsäretkimuistel-mista ainoastaan muutamia, mielenkiintoisimpia ja Vladimir Iljitsiä parhaiten kuvaavia. Sellaisia tapauksia muistan kolme.

¹ Muistelmat on kirjoitettu 1928.— *Toim.*

* * *

Ensimmäinen on ketunpyynnistä, jolloin oltiin lähellä Moskovaa Ljubertsyn tehtaan lähistöllä jahtaamassa kettua lipuilla. Juuri sellaisesta metsästyksestä Vladimir Iljitš kirjoitti myöhemmin eräässä artikkelissaan, joka oli julkaistu „Pravdassa” ja suunnattu... menševikkejä vastaan¹. Vladimir Iljitš piti kovasti siitä pyyntitavasta, kun kettu vartavasten kierretään punaisilla pikku lipuilla melko laajaan kehään, josta on vain yksi pääsytie, metsästäjä on juuri sen pääsytien luona ja kettua ajetaan sitä kohti käsiä hakkaamalla ja huutamalla. Se pyynti ei voi ollakaan viehättämättä, juuri se on kauneimpia ja samalla vaikeimpia pyyntitapoja, sillä se vaati lipuilla kettua kiertävältä jahtimieheltä erikoista taitoa ja ampujalta rautaista itsehillintää.

Meitä oli sillä retkellä kolme: Vladimir Iljitš, Ivan Pavlovitš Zukov, nykyinen Keskuskomitean jäsen, ja minä. Jouduin seisomaan lähellä Vladimir Iljitšiä ja näin, miten kellanpunainen kaunis kettu lähti tulemaan suoraan Leniniä kohti nuuskien suipolla kuonollaan ilmaa, vaaraa vainuten. Lumiset näreet peittivät Vladimir Iljitšin sen näkyvistä.

Kettu tuli suoraan häntä kohti, ja sen sijaan, että olisi käyttänyt hetkeä hyväkseen laukaistakseen nopeasti ja osuvasti, Vladimir Iljitš paikalleen kangistuneena tuijotti vain lähenevään eläimeen, tuijotti... eikä ampunut. Kettu pysähtyi kääntäen päänsä häntä kohti. Silloin Vladimir Iljitš nosti hiljakseen haukkuaan. Muuta ei tietenkään tarvittukaan, että kettu käännähti salamannopeasti, liehautti häntäänsä ja luikahti pois.

Kun kysyin, miksi hän ei laukaissut, Vladimir Iljitš vastasi:
— Se oli niin sievä, niin kaunis...

Ja hän ryhtyi heti tapansa mukaan leppoisesti ja huvittuneena sättimään itseään, ettei hänestä olekaan „metsästäjäksi mokomasta suutarista” jne.

Ymmärsin kuitenkin selvästi, että hän oli aivan tahallaan ollut ampumatta.

* * *

Monet ovat panneet merkille, että Vladimir Iljitšissä ei ollut sitä erikoislaatuista välinpitämättömyyttä, mikä on yleensä ominaista metsästäjille, he kun unohtavat aina, että heidän maalinaan on elävä olento. Niinpä hän ollessaan kerran J. Preobraženskin mukana metsoja ampumassa myös jätti rauhaan kauniin metsälinnun eikä lainkaan surrut jälkeen päin sitä,

¹ Ks. V. I. Lenin, Teokset, 33. osa, ss. 181—185.— Toim.

että se lensi siipiään humauttaen pois. Vladimir Iljitšille riitti se, että hän kuuli ja näki metson, tarkkaili sitä kaikessa kauneudessa, kun se lauloi lauluun soittimella sarastavan aamun puoli-hämärässä, siivet levällään mahtavan kuusen havustossa.

On kirjoitettu ja puhuttu hyvin paljon, miten tavattoman luonnollinen ja vapaa Lenin oli toisten seurassa. Se piirre tuli erinomaisen selvästi näkyviin hänessä metsästysretkillämme silloin, kun hän joutui välittömästi kanssakäymisiin tavallisen väestön kanssa maaseutukylissä, niityillä ja metsissä. Ja ihmiset suhtautuivat häneen yhtä yksinkertaisesti.

Muistan, miten ajoimme kerran tärisevillä maalaiskärryillä pölyistä maantietä metsästysretkelle. Matkaa oli aika pitkälti, nelisenkymmentä kilometriä. Yllään hihnalla vyötetty sininen paita, päässä harmaa lippalakki Vladimir Iljitš istua kyyrötti ajomiehen rinnalla jutellen kaikesta aivan vapaasti, muina miehinä. Toisissa kärryissä heidän jäljessään ajoin minä, samainen Žukov ja toinen ajuriukko.

— Kuka tuolla edellä ajaa, taitaa olla Lenin? — kysyi ajomies minulta.

— Ei, ei ole, — minä sanoin.

— No kun ei, niin ei.

Siitä äänenpainosta, millä hän virkkoi tuon epämääräisen vastauksen, näkyi kuitenkin, ettei hän uskonut minua vähääkään. Ei hän tietenkään uskonut minua, sillä siihen aikaan oli Vladimir Iljitšin kuvia melkein jokaisessa maalaistuvassa ja häntä oli niin ollen vaikea olla tuntematta. Eikä tuo asia sellaisenaan, että maailman vallankumouksen johtaja, itse Lenin, Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtaja, maailman porvariston kauhu, „diktaattori”, kuten porvariston sanomalehdet häntä nimittivät, ajaa köryytti tavallisilla maalaisrattailla ajomiehen rinnalla, se ei ollut ajomiehestä lainkaan ihmeellistä tai käsittämätöntä. Ja varmasti jok'ikinen ulkolainen sanomalehtimies olisi kiinnittänyt koko huomionsa ennenkaikkea juuri siihen puoleen...

Lenin käyttäytyi kaikissa muissakin tilaisuuksissa yhtä yksinkertaisesti ja samalla tavattoman vaatimattomasti.

Samalla matkalla pidimme pari päivää majaa talonpoikais-tuvassa ja yövyimme heinäladossa. Vladimir Iljitš ei sallinut milloinkaan kenenkään palvella itseään, teki kaiken itse eikä erottautunut erikoisemaan toisten rinnalla. Samaan aikaan hän suhtautui metsästystovereihinsa tavattoman huolehtivaisesti ja huomaavaisesti ja piti velvollisuutenaan jakaa metsästyslauk-kunsa sisällön toisten kanssa. Vielä vähemmän hän alentui valit-tamaan ruumiillista väsymystään, vaikka olikin toisinaan aika lujilla.

Muistan, miten herätin hänet kerran varhain aamulla men-näksemme metsään. Vladimir Iljitš nousi ja näkyi selvästi, että

hän oli väsynyt ja uupunut. Kysyin mikä häntä vaivasi. Hän valitti valvoneensa yöllä ja sanoi, että häntä kiusasi hirveä päänskipu. Mutta kun rupesin puhumaan, ettei ollut välttämätöntä lähteä niin aikaisin, niin hän pani kuitenkin hyvin tiukasti vastaan ja sanoi, ettei voinut olla puhuttakaan siitä, että hänen takiansa menisi myttyyn suolle lähtö.

Talonpoikaislapsien kanssa hän oli aina varsin pian hyvissä väleissä, ja hänen leikinlaskunsa pääsi silloin valloilleen.

* * *

Vladimir Iljitšillä ei ollut erikoista metsästäjille ominaista urheilijan intoa, mutta hän osasi kuitenkin antautua koko sydämeästään pyyntiin, varsinkin jos hänen puoleltaan tarvittiin vähänkin aloitteellisuutta.

Varsin kuvaavia ovat kaksi linnustusretkeä, jotka muistan. Toinen tehtiin Moskovon lähistölle Gorkin seudulle, toinen noin 90 kilometrin päähän Moskovasta, Rešetnikovon asemalle.

Edellisellä retkellä tulimme illasta 10 kilometrin päässä Gorkista sijaitsevaan pikku kylään. Ollessamme auringon laskettua lehtokurpan soitimella kuulin läheltä noin parinsadan askelen päästä teerien tavallista suhahtelevaa ääntelyä. Se toi mieleeni ajatuksen, josta sanoin heti paikalla Vladimir Iljitšille:

— Eiköhän järjestetä heti paikalla risumajoja, että voidaan jo aamusta ruveta ampumaan?

Vladimir Iljitš suostui heti.

Tarkkasimme pensaikossa paikan, missä teeret olivat soitimella ja säikäytettyämme linnun pois ryhdyimme kumpikin innokkaasti työhön. Meillä ei ollut kummallakaan edes linkkuveistä. Oksia, vitsaksia ja rankoja piti taittaa paljain käsin ja rakentaa majan ilman minkäänlaista työkalua. Puolentoista tunnin kuluttua oli kumpikin koju valmiina noin 50 askelen päässä toisistaan.

Minua jo silloin hämmästytti, miten kiinnostuneesti Vladimir Iljitš teki työtä. Hän asetteli majanrakennustarpeita seuraavan päivän pyyntiä varten parhaansa mukaan, katkoi ja kantoi vitsaksia, pystytti hiki hatussa maahan riukuja ja kantoi niiden päälle oksia.

Palasimme väsyneinä kylään, missä menimme heti latoon nukkumaan. Sinä yönä oli kirkas kuutamo, muistan sen hyvin, ja melko kaukaa kuului, että teeret alkoivat tulla soitimelle.

Oli kello kolme yöllä. Kavahdin jalkeille, herätin Vladimir Iljitšin ja lähdimme molemmat juoksujalkaa risukojuillemme. Onneksi eivät lyyrypyrstöt olleet vielä lentäneet sinne, emme myöhästyneet. Majoihin asetuttua jäimme hiljaa odottamaan.

— Frrrrr... frrr,— kuului siivenlyöntiä, ja ensimmäinen teeri laskeutui lähelle majaani. Sen pyrstön valkeat sulat liikkuivat aivan edessäni, ja pienestä aukosta näin sen kokonaan, kun se kääntyili siivet pörhöllään, pää alaspäin.

Muutaman minuutin kuluttua siihen lensi toinen. Suhahteleva ääntely kuului aivan läheltä. Enempää viivyttelämättä tähtäsin ja laukaisin. Laukauksen ääni pelästytti toisen linnun lentoon, toinen sitä vastoin jäi maahan.

Kojusta kömmittyäni minua vaivasi ilkeä harmin tunne, että linnut olivat laskeutuneet minun majani eivätkä Vladimir Iljitšin kohdalle.

Lienee häntäkin harmittanut...

Mutta silloinkin hän puhui tunteistaan pikemminkin huvittuneena ja naurahdellen tapansa mukaan kuin harmistuneena, jota paitsi virkkoi, että oli itse syyssä, sillä olisi hänenkin pitänyt pari kertaa „suhauttaa”. Linnut olisivat laskeutuneet hänen lähelleen...

Toisella kertaa, ollessamme linnustamassa lähellä Rešetnikovia, jouduimme taas istumaan risukojuissa rinnakkain nelisenkymmenen askelen välimatkalla. Oli kylmä kasteinen aamu. Vilutti aivan luihin ja ytimiin. Sillä kertaa meillä oli melko huono onni. Vaikka teeret äännähtelivät jossain aivan lähellä, eivät ne tulleet minun sen enempää kuin Vladimir Iljitšinkään majan eteen. Ja silloinpa kuulin, kuinka Vladimir Iljitš „suhautteli”. Ei se tosin ollut aivan ehtaa teerenmaanittelua, mutta joka tapauksessa voi sanoa, että hän yritti parhaansa! Hyvin luonteenomaista Vladimir Iljitšille oli juuri sentapainen innostuminen, kyky tehdä koko sydämestään kaikkea, jopa maanitella lintujakin.

* * *

En ollut Vladimir Iljitšin kanssa isoja metsäneläimiä pyytämässä muuta kuin susijahdissa. Valitettavasti meillä ei ollut siinäkään koskaan hyvää onnea, eikä toteutunut Vladimir Iljitšin harras toivo, saada tappaa susi.

Kuvaavaa oli se piirre, että hän halusi metsästyksen tuottavan hyötyä. Hän piti tavallaan moraalisenä velvollisuutenaan hävittää edes yhden suden, koska susien hävittämisestä yleensä puhuttiin tuolloin melkein pä Kansankomissaarien Neuvostossa.

Muistan, miten taivalsin kerran Vladimir Iljitšin kanssa yömyöhällä Zabolotje-nimiseen kylään, minne olimme menossa sorsajahtiin. Pienestä naapurikylästä oli Zabolotjeen matkaa kolmisen kilometriä. Päätin viedä koko seurueen — meitä oli neljä — oikotietä ja eksyinkin sen tähden. Yöllä kylmässä tuulella pelloilla olimme tyystin uupumaisillamme, kun jouduimme kahlaamaan nilkkaa myöten savikurassa, joka tarttui möykyiksi

saappaisiin. Hevoset oli lähetetty edeltä, avoimella peltoaukealla ei ollut tietenkään toivoa saada keneltäkään apua tai tavata ketään...

Silloin Vladimir Iljitš ehdotti, että palaisimme kaikki takaisin, ensimmäiseen kylään. Niin lähdimme takaisin. Sätin itseäni, että en ollut osannut ottaa oikeaa suuntaa, toiset paheksuivat sitä, että oli kuljettu turhaan puolitoista kilometriä niin hankalaa tietä.

Tulimme kylään vasta noin puolentoista tunnin kuluttua. En kuullut koko aikana Vladimir Iljitšiltä ainoaakaan moitteen sanaa, en vähääkään paheksuntaa. Hän näki, että olin tehnyt kaikesta voitavani ja että pellolla pimeässä oli todella ollut vaikea löytää oikeaa tietä.

* * *

Millainen ampuja ja metsästäjä Vladimir Iljitš oli?

Voidaan sanoa suoraan, että hän ampui aika hyvin vaikka itse tapasikin puhua, ettei ollut metsästäjä eikä ampunut häävisti. Hän piti erikoisesti lehtokurppien pyynnistä. Se johtui osaltaan tietysti siitä, että niiden pyynnissä on paljon kaunista. Hän varmaankin nautti suuresti saadessaan tarkkailla linnunlentoa, hän kertoi aina ihastuneena siitä, kuinka kurppa oli lentänyt, kuinka kauniisti kaartanut päätään ja miten sen pitkä nokka oli näkynyt iltahämärässä.

Häntä harmitti aika lailla vain se, ettei hän osannut koskaan kuulla selvästi lehtokurpan karnutusta.

Kun hänelle sanoi joskus:

— Kuuletteko, nyt se karnuttaa, nyt se lentää,— hän kurot tautui, koetti kuunnella, sitten heilautti kättään ja sanoi vilpittömästi pahoillaan:

— Ei, en kuule, en kuule mitään!

Kannattaa vielä panna merkille muuan Vladimir Iljitšin piirre.

Hän ei milloinkaan käyttänyt rumaa kieltä, silloin kun kaikkein sivistyneimmätkin metsästäjämaailman edustajat tavallisesti päästävät metsässä, niityllä ja suomailta kielenkantansa irti ja ilma aivan tärisee kiroilusta, kuten tavataan sanoa. Iljitš ei milloinkaan tehnyt sitä.

